

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomika

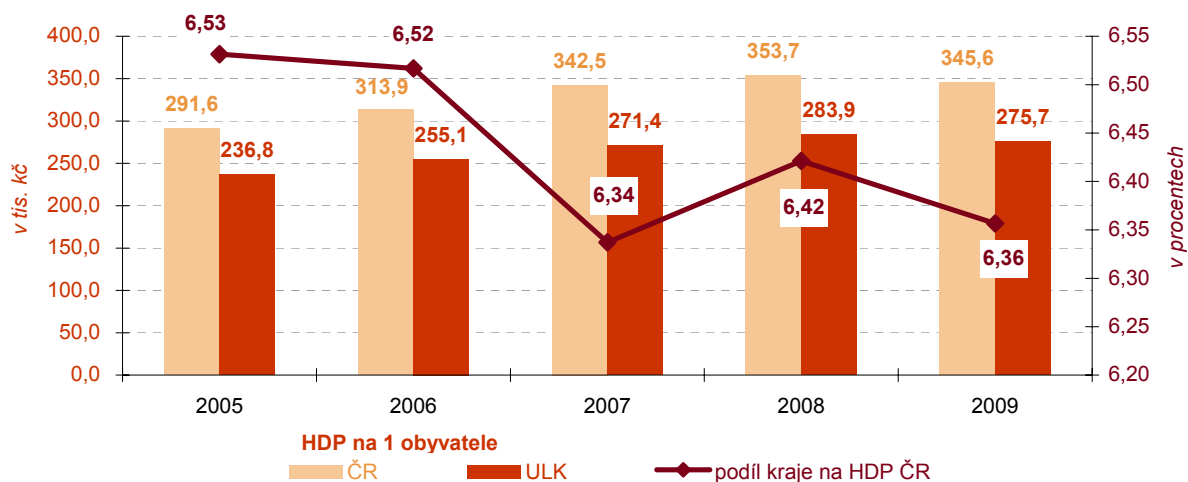
... zpomalení růstu HDP

... pokles tvorby hrubého fixního kapitálu...

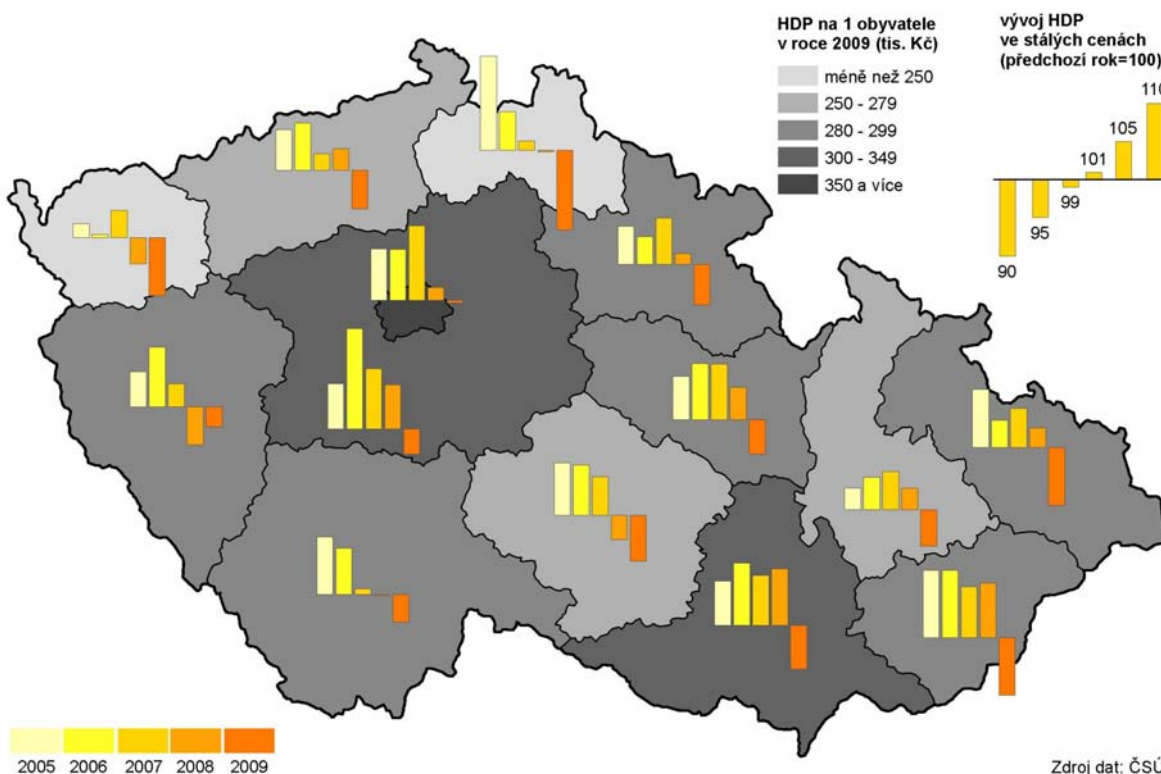
V roce 2009 došlo v Ústeckém kraji, stejně jako v ČR, ke **zpomalení růstu HDP**, v přepočtu na 1 obyvatele představovalo snížení 2,9 % (v ČR 2,3 %). Meziročně se mírně snížil podíl HDP kraje na tvorbě HDP České republiky o 0,06 p.b.

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty (HPH) mají rozhodující podíl výrobní odvětví, ten se do roku 2007 pohyboval okolo 62 %, ale v posledních dvou letech poklesl na zhruba 50 % z celkového HPH. K poklesu došlo i u tržní služby o 0,9 p.b. (z 31,1 % na 30,2 %), navýšení o 0,9 p.b. zaznamenaly pouze netržní služby. Hospodářské problémy se projevily ve **snížené míře investování**, zatímco v roce 2007 směřovalo v kraji 27 % HDP do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), ve dvou následujících letech se tento podíl snížil na 23, resp. 23,7 %.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt v Ústeckém kraji (běžné ceny)

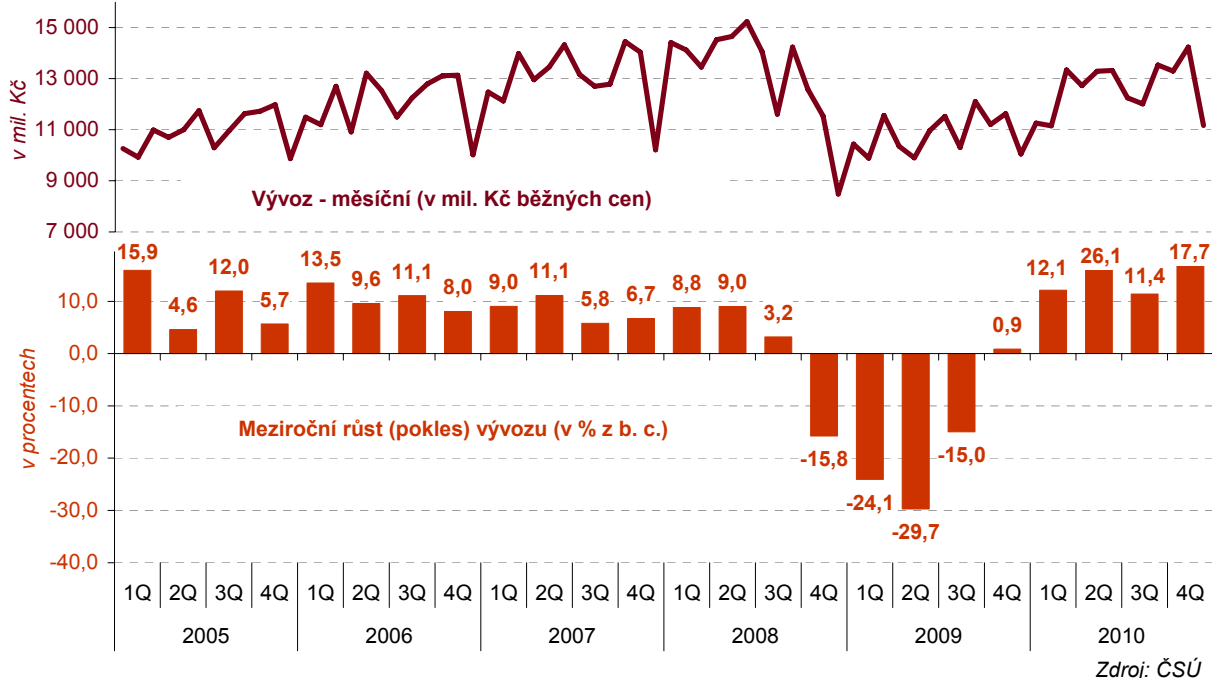
Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2005 až 2009

**Zahraniční obchod:
v porovnání s rokem
2009 vzrostl...**

Vývoz z Ústeckého kraje se v roce 2010 zvýšil o 16,7 % (v ČR jako celku byl nárůst o 17,6%). V porovnávaném období došlo v kraji k hlavnímu propadu hodnoty vývozu již na konci roku 2008, v průběhu roku 2009 se hodnota vývozu v běžných cenách pohybovala víceméně stabilně na této nové úrovni, nicméně z důvodu vysoké srovnávací základny z 1. až 3. čtvrtletí roku 2008 byl meziroční pokles vývozu výrazný. Projevila se tak plně snížená poptávka na zahraničních trzích. Naopak v posledním čtvrtletí roku 2009 se meziroční pokles nejevil již tak dramaticky, ale důvodem nebyl výrazný růst vývozu v průběhu roku 2009, ale nízká srovnávací úroveň hodnoty vývozu ve 4. čtvrtletí roku 2008. Již počátkem roku 2010 dochází k částečnému **oživení vývozu**, které se dále zvýšilo v dalších čtvrtletích roku. Nicméně celkový objem vývozu roku 2010 nedosáhl vysoké úrovně roku 2008 a byl o 7 309 mil. Kč (o 4,6 %) nižší.

Graf 3.2 Vývoz z Ústeckého kraje a jeho vývoj

**Ve zbožové struktuře
mají nejsilnější
postavení stroje a
dopravní prostředky**

Ve zbožové struktuře celkového vývozu si i v roce 2010 udržely **nejsilnější postavení stroje a dopravní prostředky**, a to jak v ČR, tak i v Ústeckém kraji. Podíl tohoto zboží na celkovém objemu vývozu kraje dosáhl 29,1 %, druhý nejvýznamnější podíl patří **polotovárům a materiálům** (27,5 %), třetí příčku zaujmají se 17 % **chemikáliemi a příbuzné výrobky**, následují **minerální paliva, maziva a příbuzné materiály** s podílem 10,5 % a další významné postavení ve vývozu má **průmyslové spotřební zboží** s 8,3 %. Uvedených pět druhů zboží představuje 92,4 % vývozu z kraje.

**V teritoriální struktuře
převažuje vývoz
do států EU**

V teritoriální struktuře celkového vývozu Ústeckého kraje, stejně jako v celé ČR, měl v roce 2010 (stejně jako v předchozích letech) **převažující zastoupení vývoz do států Evropské unie**. Na celkovém objemu se vývoz do států EU v roce 2010 v kraji podílel 88,8 % (83,8 % v ČR). Z celkového vývozu připadla v Ústeckém kraji, stejně jako u všech krajů České republiky, rozhodující část na vývoz do Německa, který v kraji dosahoval 41,2 % (v ČR 31,9 %), druhý největší podíl na celkovém vývozu kraje vykazalo Slovensko (7,9 %), na českém vývozu 8,8 %, dále pak Polsko 6,4 % (6,2 % v ČR). Mimo státy EU směřuje z Ústeckého kraje 2,5 % do rozvojových ekonomik, 2,2 % do Společenství nezávislých států, 0,6 % do Evropských tranzitivních ekonomik a 0,8 % do ostatních států (Čína, Severní Korea, Kuba, Laos, Mongolsko a Vietnam).

Věda a výzkum

Celkové výdaje se v roce 2009 snížily, poklesl i počet zaměstnanců

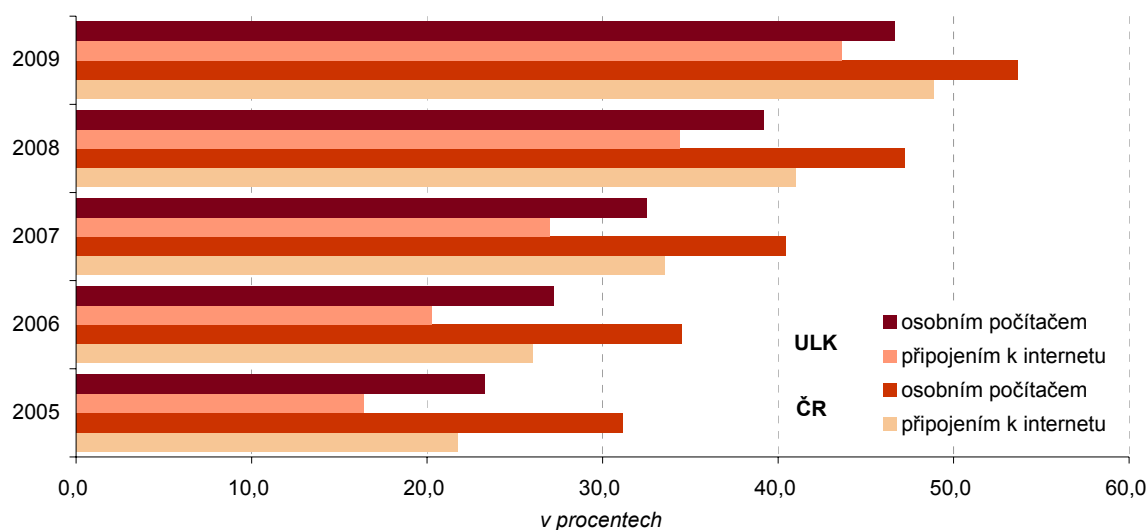
Investice do vědy a výzkumu patří k důležitým faktorům zvyšování produktivity, zaměstnanosti, zajištění ekonomické konkurenceschopnosti, udržitelného rozvoje a sociální soudržnosti. Celkové výdaje v Ústeckém kraji se postupně zvyšovaly až do roku 2008, v následujícím roce došlo k meziročnímu poklesu o 19,3 % na 652 mil. Kč. Na celkovém objemu prostředků na vývoj a výzkum se zhruba 45 % podílejí mzdové náklady, proti roku 2008 se celkový objem snížil o 11,3 %, ale vzhledem k meziročnímu poklesu počtu pracovníků o 7,8 % se podíl těchto nákladů na celkových nákladech na vývoj a výzkum o 4,1 p.b. zvýšil.

Informační technologie

Vybavení počítačem se neustále zvyšuje

Z následujícího grafu je patrné, že se v Ústeckém kraji i v celé ČR rok od roku zvyšuje podíl domácností vybavených počítačem a využívajících připojení k internetu. V roce 2009 bylo počítačem vybaveno již 46,6 % domácností a 43,6 % mělo připojení na internet (nárůst proti roku 2005 představoval 23,3 p.b. u PC a 13,4 p.b. u připojení k internetu).

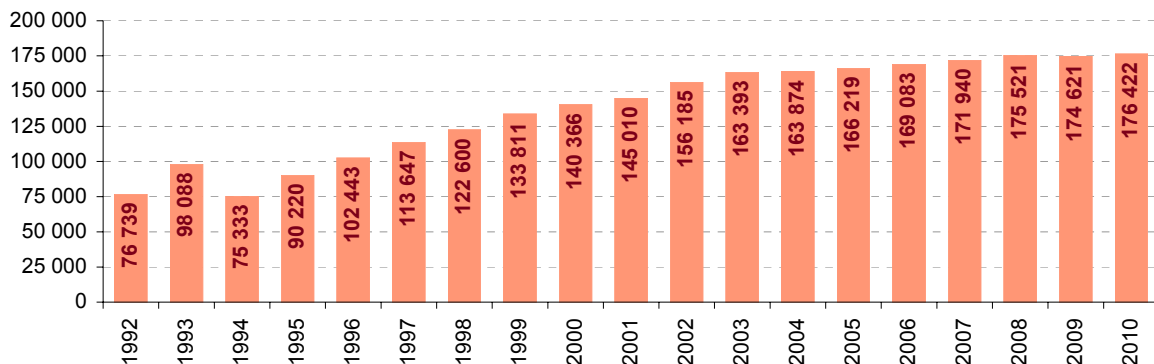
Graf 3.3 Vybavení domácností Ústeckého kraje a České republiky informační a komunikační technologií

Počty ekonomických subjektů meziročně vzrostly

Ke konci roku 2010 mělo v kraji registrováno své sídlo **176 422 ekonomických subjektů**, což představuje oproti předchozímu roku nárůst 2 191 subjektů (tj. 1 %). Meziroční nárůst zaznamenaly téměř všechny rozhodující právní formy, s výjimkou svobodného povolání.

Graf 3.4 Počet ekonomických subjektů v Ústeckém kraji k 31. 12.

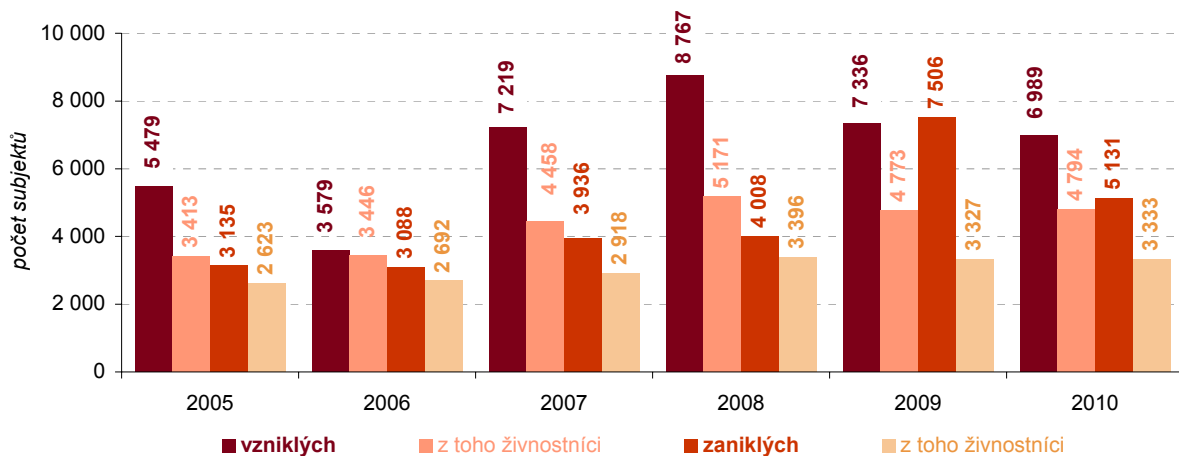

Zdroj: ČSÚ

Nárůst počtu živnostníků jako důsledek recese

Z následujícího grafu je patrné, že **od roku 2007** dochází k výraznému **navýšení** počtu nově vzniklých subjektů, zejména pak **podílu živnostníků** na celkovém počtu. Jedním z hlavních důvodů je snižování počtu zaměstnanců v důsledku krize a hledání jiných možností obživy.

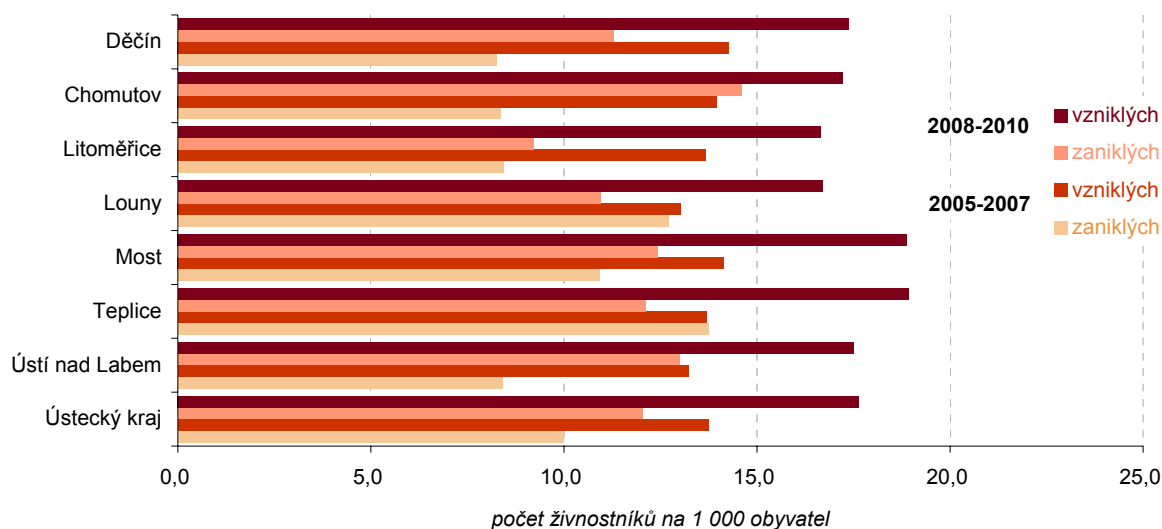
Graf 3.5 Vznik a zánik subjektů v Ústeckém kraji k 31. 12.

Zdroj: ČSÚ

Tento jev se potvrdil i při relativním vyjádření počtu živnostníků na 1 000 obyvatel ve všech okresech Ústeckého kraje, když jsme provedli porovnání souhrnu vzniklých a zaniklých živnostníků v letech 2005 - 2007 a 2008 - 2010 na 1 000 obyvatel. Z výsledků posledních tří let jsou patrné důsledky recese, což ukazuje i následující graf.

Graf 3.6 Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel v okresech Ústeckého kraje (v letech 2005 - 2007 a 2008 - 2010)

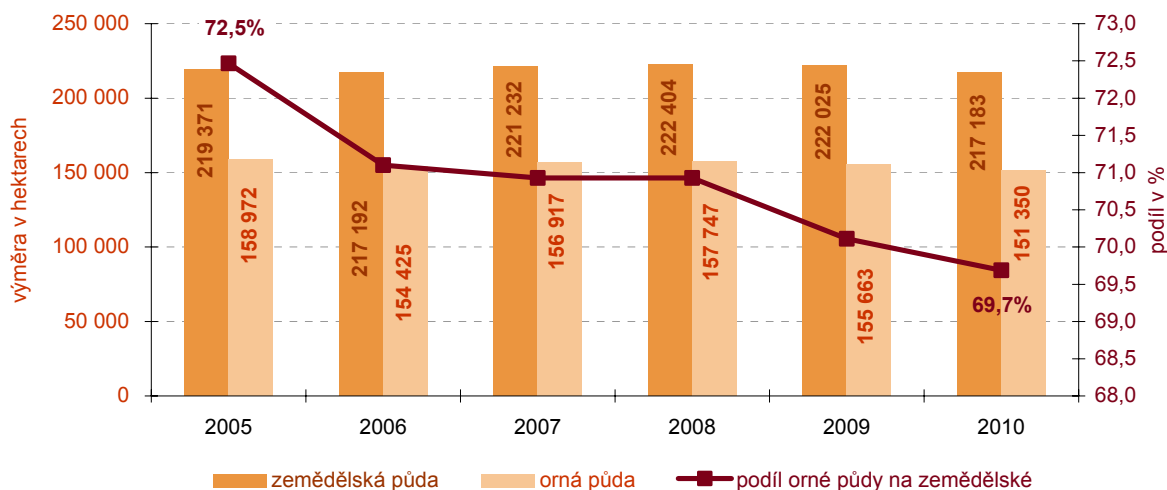

Zemědělství:

Výměra obhospodařované půdy se snižuje

Výměra obhospodařované zemědělské i orné půdy v Ústeckém kraji se v posledních dvou letech snižuje. Výraznější pokles u orné půdy dokazuje podíl obhospodařované orné půdy na celkové výměře obhospodařované zemědělské půdě (tzv. procento zornění), které za posledních pět let pokleslo o 2,8 p.b..

Graf 3.7 Obhospodařovaná zemědělská a orná půda v Ústeckém kraji

Rostlinná výroba

Pokles sklizně většiny plodin ...

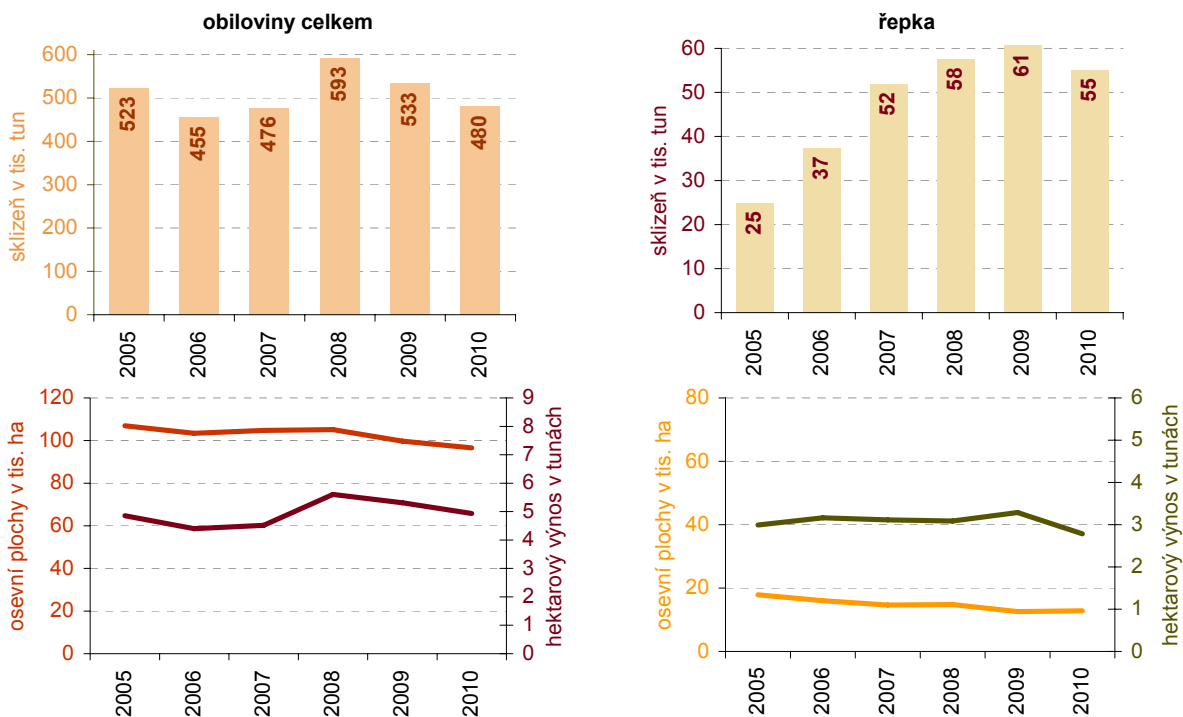
Historicky nejvyšší výnos chmele z hektaru plodících chmelnic...

Produkce většiny zemědělských plodin byla v Ústeckém kraji, stejně jako v celé republice, v porovnání s předchozím rokem nižší, s výjimkou chmele, trvalých travních porostů a cukrovky. V roce 2010 bylo v kraji sklizeno celkem 480 480 tun **obilovin**, což představuje pokles proti roku 2008 téměř 5 tis. tun zrna. Na nižší sklizni se podílelo jednak snížení pěstebních ploch (o 3,1 %), ale zejména nižší výnosy zrna z hektaru (o 7,1 %). Meziroční navýšení ploch o více než 7 % u naší nejrozšířenější olejnin, **řepky olejné**, nestačilo pokrýt výpadek hektarového výnosu (o více než 15 %) a sklizeň tak byla zhruba o 9 % nižší. Meziročně se snížila i sklizeň **luskovin**, a to výhradně vlivem nižšího výnosu z hektaru (zhruba o 14 %). Produkce **brambor** byla nižší téměř o 40 % a byla ze 14 % ovlivněna poklesem ploch a téměř z 18 % nižším hektarovým výnosem. Nižší produkce **seny u píce** na orné půdě téměř o 10 % byla způsobena nižšími hektarovými výnosy.

Vlivem nižšího výnosu (téměř o 19 %), byla meziročně nižší i sklizeň **kukuřice na zeleno a siláž**.

Historicky nejvyšší výnos **chmele** (1,47 tun z hektaru) se, i přes snížení ploch (o 1,8 %), zasloužil o téměř čtvrtinový nárůst sklizně proti úrovni roku 2009. V roce 2010 meziročně vzrostla plocha **cukrovky** o více než 6 % a i přes nižší výnosy budev po hektaru byla celková sklizeň o 2,3 % meziročně vyšší. Vlivem zvýšeného výnosu píce v seně, došlo i k nárůstu celkové sklizně z **trvalých travních porostů**.

Graf 3.8 Sklizeň, osevní plochy a hektarový výnos obilovin a řepky v Ústeckém kraji

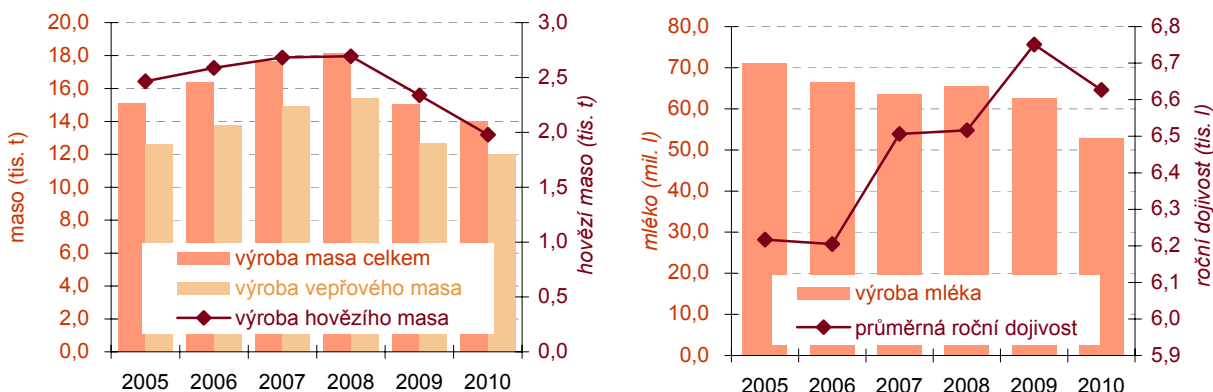

Zdroj: ČSÚ

Živočišná výroba
Přetrvávající pokles
stavů zvířat...
Vliv recese na
živočišnou výrobu...

V Ústeckém kraji, stejně jako v celé České republice pokračuje **pokles stavů hospodářských zvířat**. V porovnání s rokem 2005 se nejvýrazněji projevil u **drůbeže** (téměř o $\frac{2}{3}$), stavy **prasat** se i přes nárůst mezi roky 2009 a 2010 (o 37,1 %) snížily téměř o polovinu, nejnižší pokles byl zaznamenán u stavu **skotu** (o 4,7 %). Produkce živočišné výroby měla až do roku 2008 rostoucí tendenci jak u masa, tak i u mléka. V posledních dvou letech se i zda projevil vliv probíhající recese, což je patrné z následujícího grafu.

Graf 3.9 Produkce masa a mléka v Ústeckém kraji

Zemědělská produkce
nejnižší za posledních
5 let

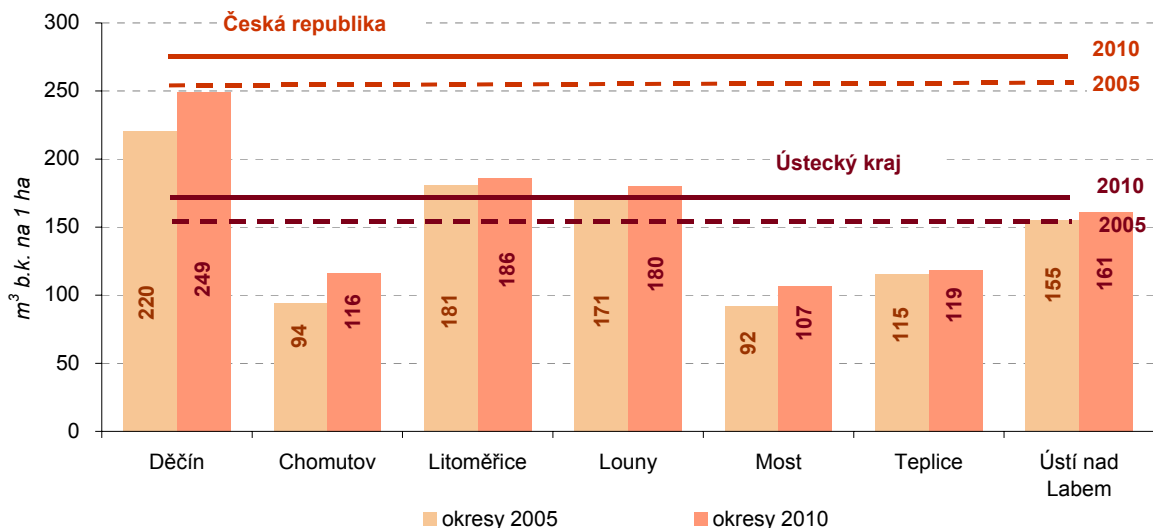
V roce 2009 došlo, stejně jako ve všech krajích republiky, ke **snížení zemědělské produkce**. Ústecký kraj patřil k 11 krajům, kde byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Meziročně poklesla o více než pětinu a na jejím poklesu se podílela jak podprůměrná sklizeň, tak i snížení živočišné produkce.

Lesnictví

Postupný růst lesních ploch

V posledních pěti letech dochází v Ústeckém kraji k pozitivnímu jevu, když se postupně rozšiřují lesní porosty. **Od roku 2005 se rozloha lesa v kraji zvýšila o téměř 2 tisíce hektarů** a její podíl na celkové výměře kraje vzrostl na 30,2 %, tzn. o 0,4 p.b., přesto se však podíl lesů Ústeckého kraje pohybuje zhruba 3,5 p.b. pod celorepublikovým průměrem. Zlepšující se trend potvrzuje i zvyšování ploch zalesnění (s více než dvoutřetinovou převahou jehličnanů), v porovnání v roce 2005 se výměra zalesňovaných ploch v kraji zvýšila v posledním roce o více než 9 %. Zvyšování zásoby dřeva je patrné i z následujícího grafu a je vidět, že k němu dochází ve všech okresech kraje.

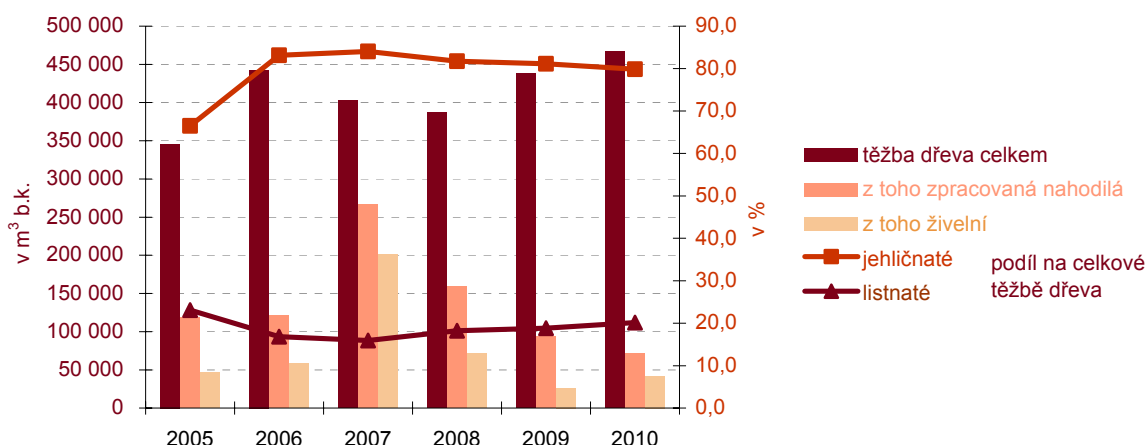
Graf 3.10 Průměrná zásoba dřeva na území okresů Ústeckého kraje

Těžba dřeva stoupá

Těžba dřeva v Ústeckém kraji v prvních třech sledovaných letech kolísala, od roku 2008 má rostoucí tendenci. Na celkovém objemu vytěženého dřeva jednoznačně **převažuje podíl jehličnatých dřevin**, což je patrné z následujícího grafu.

Graf 3.11 Těžba dřeva v Ústeckém kraji

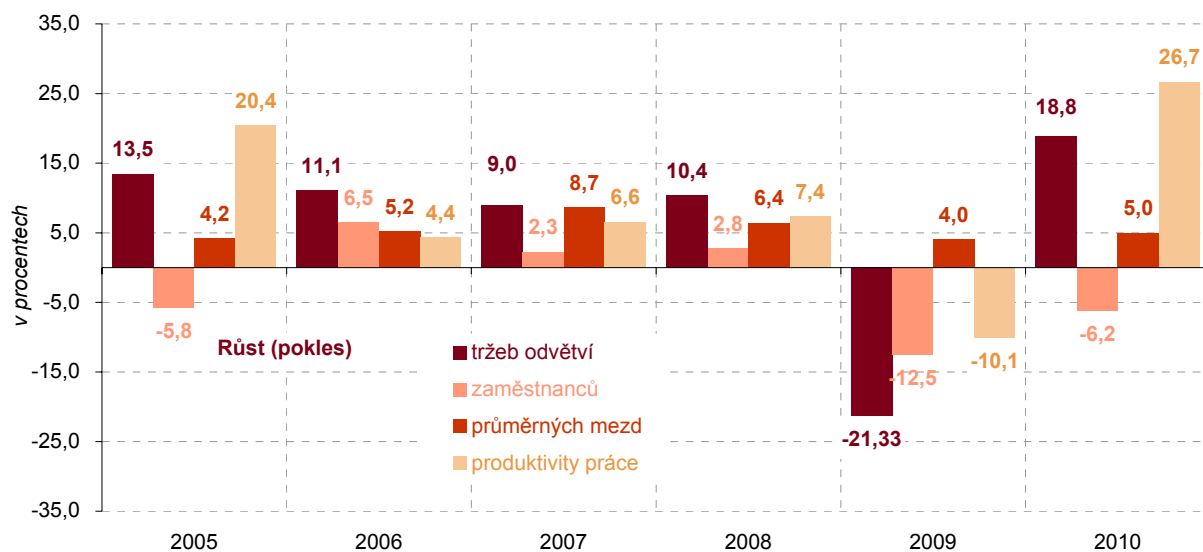

Průmysl:

Tržby velkých průmyslových podniků vzrostly, pokles počtu zaměstnanců trvá

Průmysl v Ústeckém kraji byl stejně jako celá Česká republika zasažen ekonomickým zpomalením, v roce 2009 poklesly **tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy** (v běžných cenách) ve velkých podnicích sídlících v Ústeckém kraji⁵ o 8,3 p.b. výrazněji než v ČR. Tento pokles byl doprovázen poklesem **počtu pracovníků**, který byl o 0,7 p.b. vyšší než v ČR. V důsledku tohoto poklesu pracovníků vzrostla průměrná mzda v průmyslu dokonce o 1 p.b. více než v ČR jako celku. Z následujícího grafu je patrné, že **v roce 2010 dochází k oživení**, které se projevilo v **nárůstu tržeb**, který byl o 8,2 p.b. vyšší než v ČR, rovněž **zvýšení produktivity práce** v kraji bylo nad celorepublikovou úrovní, a to o 11,2 p.b. I přes tento pozitivní vývoj však tržby v průmyslu nedosáhly úrovně roku 2008 a byly v kraji o 6,5 % nižší, v ČR o 3,6 %.

Graf 3.12 Vývoj hlavních ukazatelů průmyslu v Ústeckém kraji

¹⁾ v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Ústeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Stavebnictví:

Základní stavební výroba i počet zaměstnanců poklesly

Základní stavební výroba poklesla v roce 2010 v podnicích se sídlem v Ústeckém kraji (s 50 a více zaměstnanci) o 16,2 % (v ČR o 6,5 %), ke zmíněnému snížení došlo ještě v dalších 9 regionech republiky. Tento pokles stavební výroby byl navíc doprovázen **poklesem počtu zaměstnanců** o 7,8 % (v ČR o 2,5 %), což se projevilo v relativním zvýšení průměrné mzdy (+0,4 %, v ČR +2,1 %).

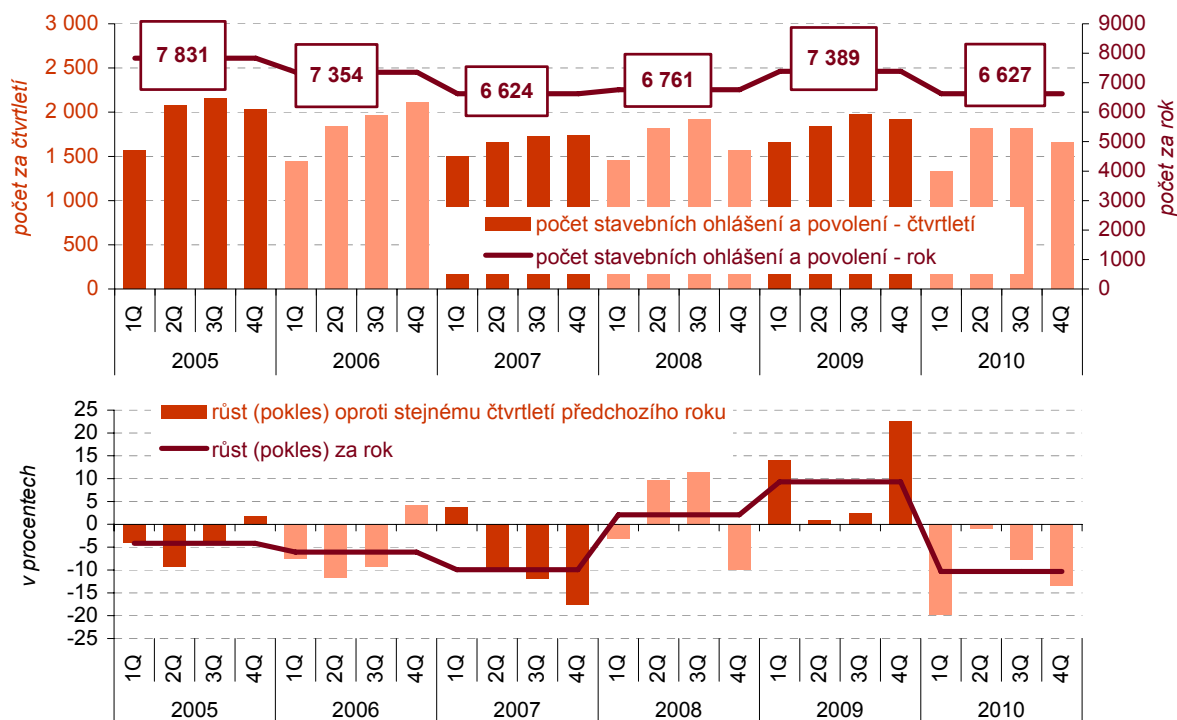
Na celkovém poklesu stavební výroby se nejvíce podílelo jak **inženýrské stavitelství** (-15,4 %, v ČR -8,4 %), tak i **pozemní stavitelství** (-17,1 %, ČR -8,2 %).

Počet stavebních povolení a ohlášení poklesl

Pokud jde o výhled do budoucnosti, **počet stavebních ohlášení a povolení**, která stavební úřady vydaly, **poklesl** v roce 2010 v Ústeckém kraji o 10,3 % (v ČR o 6,1 %). V kraji bylo vydáno méně stavebních povolení a ohlášení jak na budovy bytové (o 6,6 %), tak nebytové (o 6 %), nejvýraznější pokles však zaznamenal počet povolení pro stavby na ochranu životního prostředí (o 17,1 %) a na ostatní stavby (o 16 %).

⁵ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Graf 3.13 Počet stavebních ohlášení a povolení v Ústeckém kraji a jeho vývoj (v %)

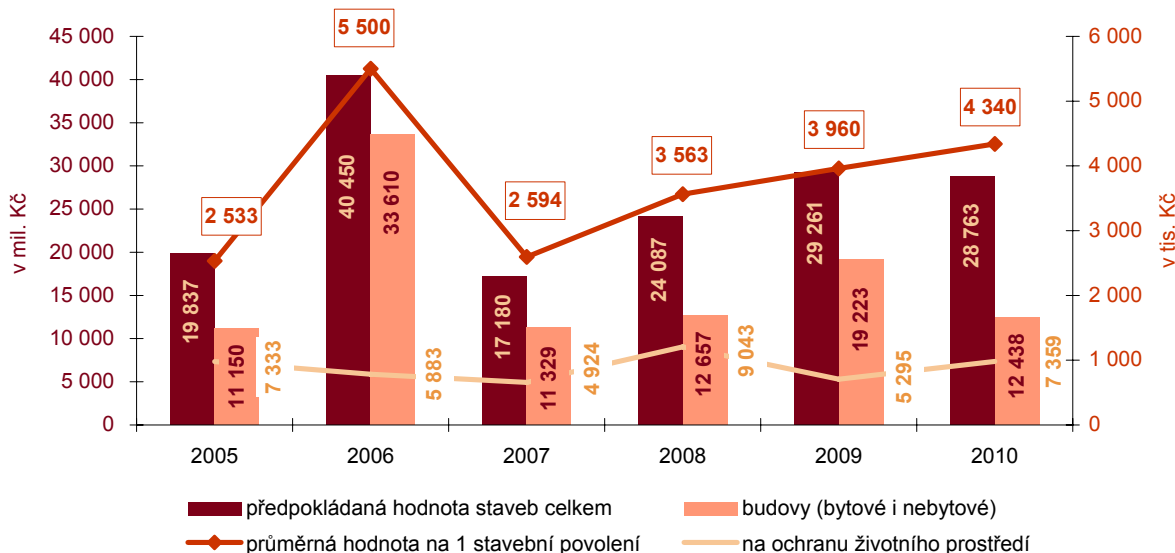

Zdroj: ČSÚ

Orientační hodnota staveb poklesla

V roce 2010 byl v Ústeckém kraji zaznamenán mírný pokles celkové orientační hodnoty nově plánovaných staveb (o 1,7 %), ale vzhledem k výše zmíněnému meziročnímu poklesu počtu vydaných stavebních ohlášení a povolení se **průměrná hodnota na jedno stavební povolení zvýšila** o 9,6 % (o 380 tis. Kč na 4 340 tis. Kč).

Graf 3.14 Orientační hodnota staveb a průměrná hodnota na 1 stavební povolení v Ústeckém kraji

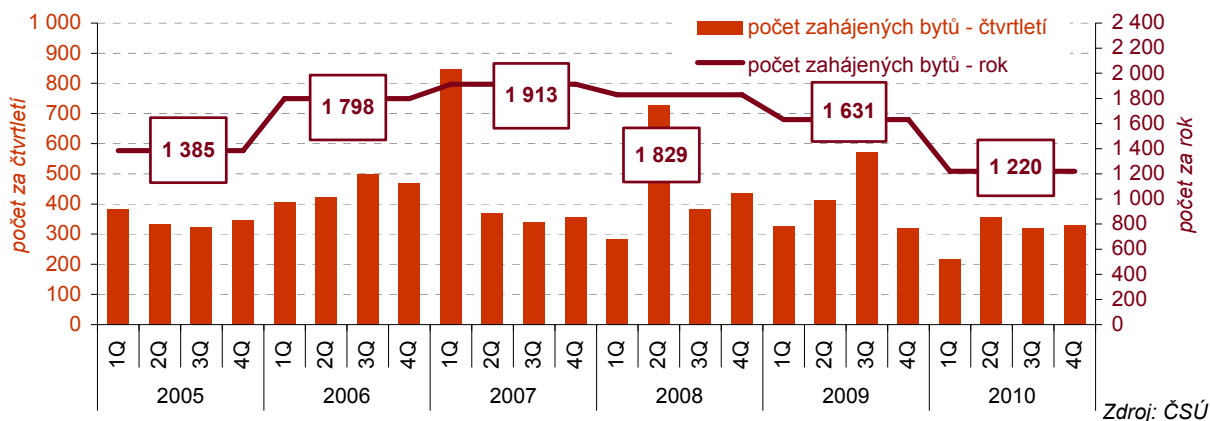

Bytová výstavba: Počet zahájených bytů se snížil

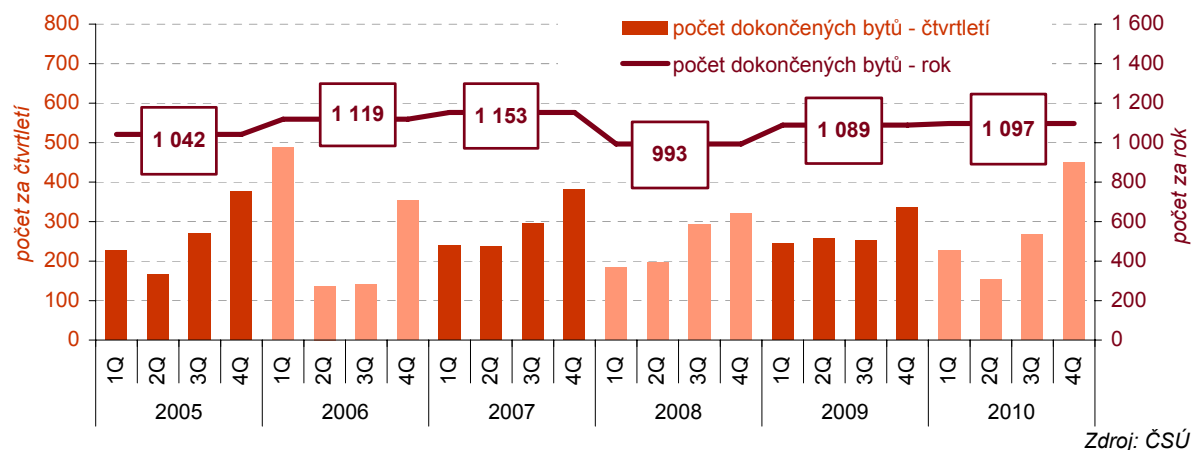
V kraji byla **zahájena stavba 1 220 bytů**, což znamenalo meziroční pokles o 25,2 % (v ČR pokles o 24,6 %). V kraji se jednalo o třetí rok, kdy měl počet zahájených bytů sestupnou tendenci, nicméně i tak zůstává počet zahájených bytů výrazně nad úrovní roku 2003, kdy byla zahájena stavba nejmenšího počtu bytů (1 129) v posledních letech (rok 2009 znamenal celkem o 8 % bytů více než

v roce 2003 a v případě rodinných domů byla výstavba o 55 % vyšší). Hlavním důvodem meziročního poklesu bylo snížení počtu zahájených bytů v **bytových domech** (o 80 %, tj. 226 bytů) a v domovech-penzionech a domovech pro seniory (o 81 %, tj. 25 bytů). Poklesla rovněž **výstavba rodinných domů** (o 12 %, tj. 114 domů).

Graf 3.15 Zahájené byty v Ústeckém kraji

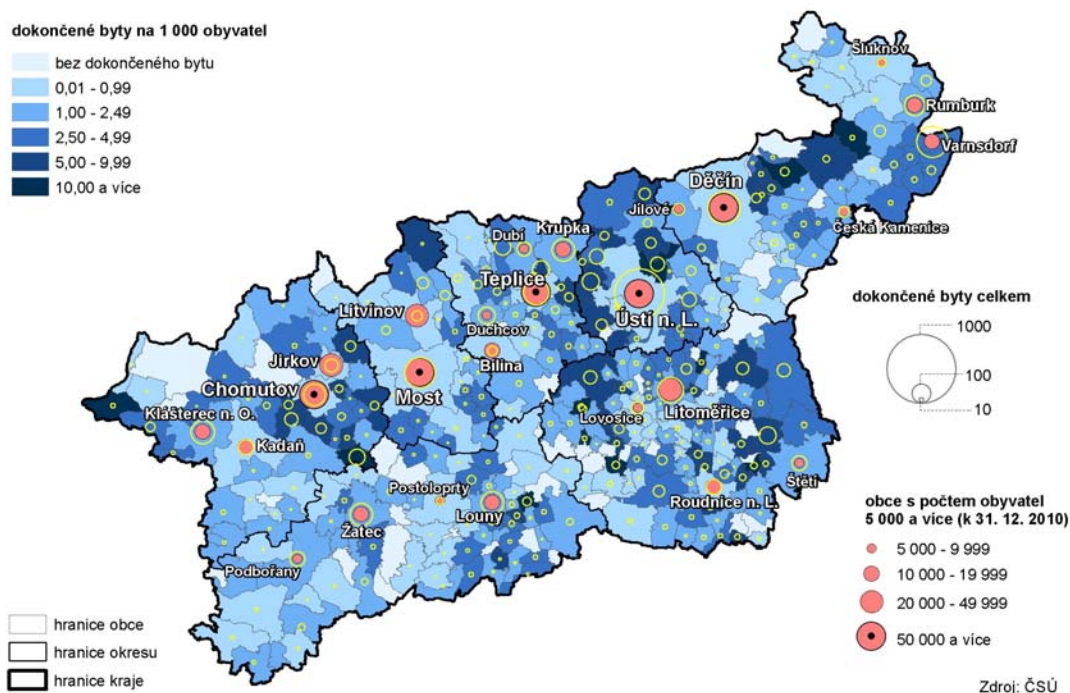
Graf 3.16 Dokončené byty v Ústeckém kraji

Počet dokončených bytů je v čase stabilní

V Ústeckém kraji bylo v roce 2010 **dokončeno 1 097 bytů**, což bylo o 0,9 % více než před rokem. Nižší počet v roce 2008 byl do značné míry způsoben změnou DPH od 1. 1. 2008, která vedla k urychlení dostavby bytů ještě v roce 2007 (a tudíž vyšší počet dokončených bytů v tomto roce). Rok 2009 ani 2010 již podobnou změnou zasažen nebyl a počet dostavěných bytů se tak ustálil na úrovni předchozích let.

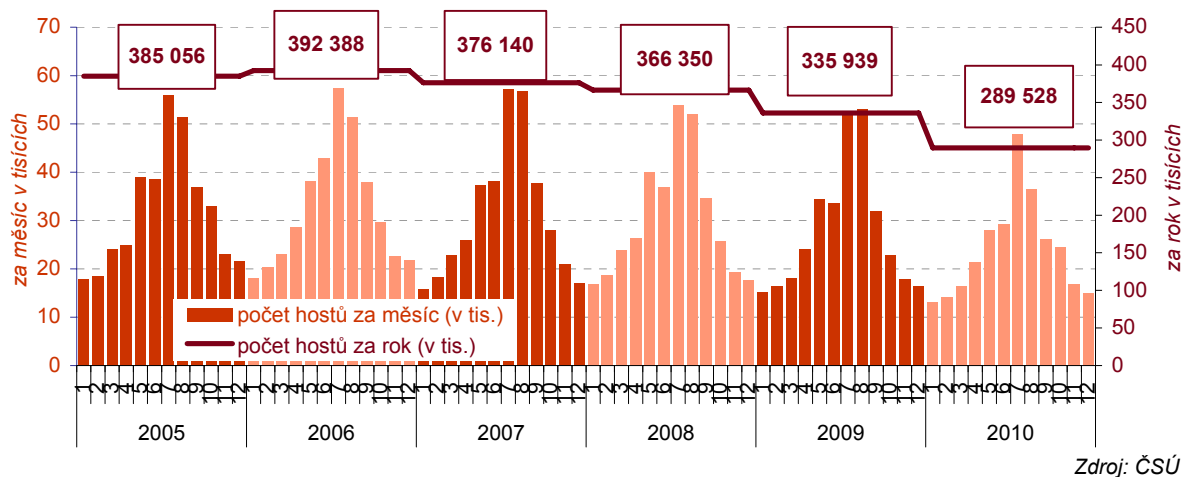
Bytová výstavba v obcích Ústeckého kraje v letech 2005 až 2010

Cestovní ruch: ...méně hostů, ...méně lůžek

Zatímco v republice jako celku došlo v roce 2010 k oživení i v cestovní oblasti, v Ústeckém kraji pokračoval pokles **počtu hostů** v hromadných ubytovacích zařízeních kraje o 13,8 % (o 26,2 % proti nejvyšší dosažené úrovni roku 2006). Na celkovém poklesu proti neúspěšnějšímu roku 2006 se nejvíce podílel výpadek zahraničních hostů (pokles o 41,4 %, tj. 69 tisíc hostů), meziroční pokles již byl podstatně mírnější a dosahoval necelých 7 tisíc hostů, tj. 6,6 %. K poklesu výrazně přispěl i počet českých hostů (proti roku 2006 o 14,9 %, tj. 33 tisíc hostů a proti roku 2009 o 17,1 %, tj. téměř 40 tisíc). Podíl česků v roce 2010 představoval téměř 66 % všech hostů v ubytovacích zařízeních kraje (jejich význam dlouhodobě posiluje, i když se meziročně částečně snížil). Pozitivním jevem v posledním roce je **mírné navýšení průměrné doby pobytu hostů** - celkově o 3,1 %, u zahraničních hostů o 0,6 %. Pokud jde o **kapacity hromadných ubytovacích zařízení**, počet zařízení se v posledních třech letech snižoval, proti roku 2009 poklesl o 13,3 %, kapacita lůžek v zařízeních klesala v letech 2009 i 2010, meziročně o 2,1 %, resp. o 10,9 %.

Graf 3.17 Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních Ústeckého kraje (v tis.)

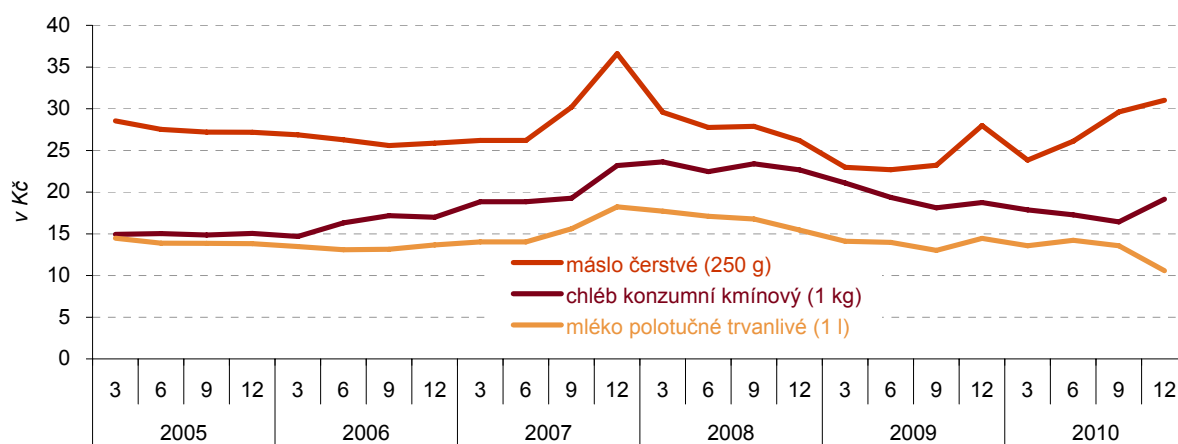

Ceny

Spotřebitelské ceny v České republice vzrostly od prosince 2009 do prosince 2010 o 2,3 %

Vývoj cenové hladiny vyjádřený indexem spotřebitelských cen není v regionálním členění v České republice publikován⁶. Přesto zde pro dokreslení základních tendencí ekonomického vývoje Ústeckého kraje uvádíme alespoň údaje České republiky jako celku. Meziroční míra inflace dosahovala v prosinci roku 2008 hodnoty 3,6 %, v letech 2009 a 2010 se její hodnota snížila na 1 %, resp. 2,3 %. Z průměrné roční míry inflace, která odráží vývoj cenové hladiny, byl jednak patrný růst nejen v průběhu roku 2008 (v prosinci činila hodnota 6,3 %), ale i v roce 2007, ale zároveň zmírnění v letech 2009 a 2010, kdy hodnota dosahovala 1,0, resp. 1,5 %.

Graf 3.18 Průměrné spotřebitelské ceny másla, chleba a mléka v Ústeckém kraji (v Kč)

Zdroj: ČSÚ

Podrobnější údaje k ekonomickému vývoji Ústeckého kraje v roce 2010:

[Statistický bulletin Ústeckého kraje](#)

[Průmysl v časových řadách](#)

[Stavebnictví v časových řadách](#)

[Bytová výstavba, stavební povolení a stavební zakázky v časové řadě](#)

[Stavby pro bydlení dokončené v roce 2010](#)

[Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin za rok 2010](#)

[Zahraniční obchod České republiky v roce 2009](#)

[Zahraniční obchod České republiky měsíčně \(krajská data vydávaná v lednu, dubnu, červenci, říjnu\)](#)

[Cestovní ruch v časové řadě](#)

⁶ V regionálním členění jsou vydávány pouze průměrné ceny vybraných výrobků a služeb (viz Statistický bulletin Ústeckého kraje).